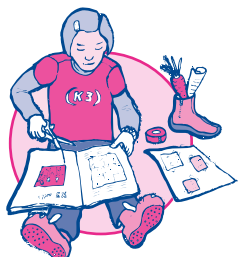
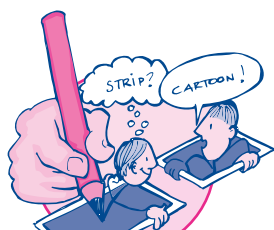
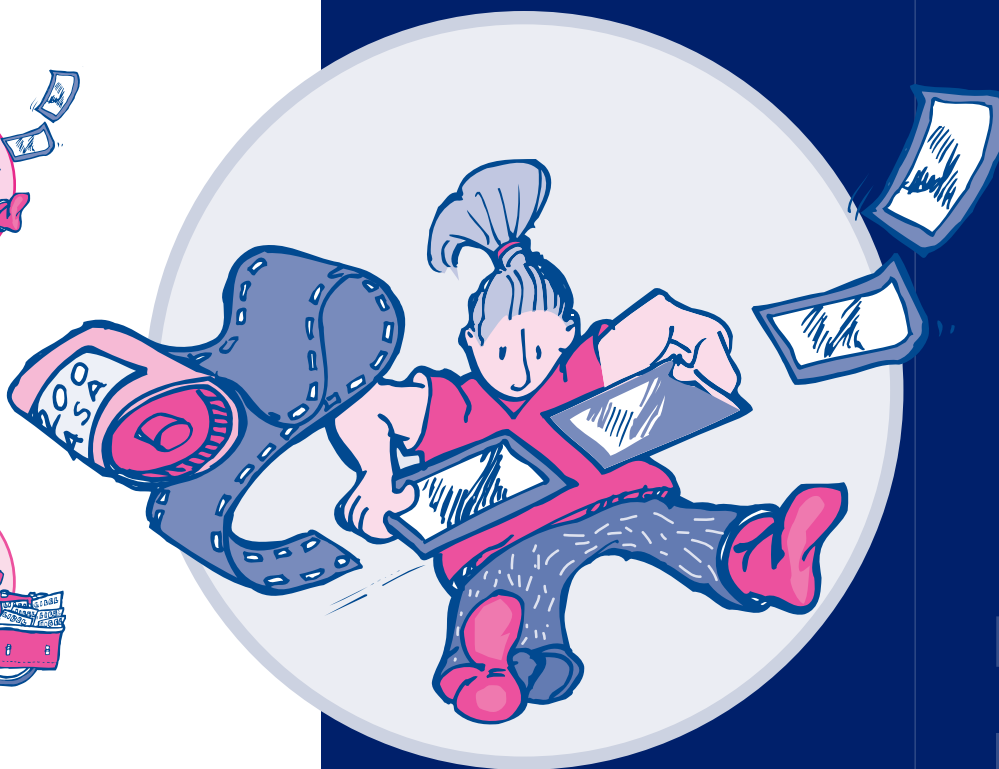
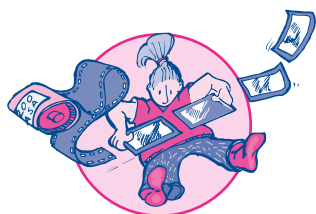

GROEP 3
GROEP 4
GROEP 5
GROEP 6
GROEP 7
GROEP 8

Kranten en tijdschriften

Slimme Taal, thema Kranten en Tijdschriften bestaat uit:

- werkboekjes voor de groepen 3 tot en met 8 (te bestellen)
- bijbehorende handleidingen per groep (te downloaden)
- algemene handleiding (te downloaden)

De bij de werkboekjes behorende handleidingen voor de leerkracht zijn te downloaden via www.slo.nl/hoogbegaafd.

De algemene handleiding, met uitgangspunten, achtergronden en algemene tips is eveneens te downloaden via www.slo.nl/hoogbegaafd.

De werkboekjes zijn te bestellen via de afdeling Verkoop van SLO. Elk werkboekje heeft zijn eigen bestelnummer. Het complete pakket werkboekjes (voor de groepen 3 tot en met 8) heeft bestelnummer AN 1.536.8353.

Allemaal foto's

Wat ga je leren?

Je leert de verschillen te zien tussen foto's in tijdschriften en foto's in kranten.

Hoelang ben je bezig?

Ongeveer 1 uur

Wat heb je nodig?

- krant
- tijdschrift
- pen/potlood
- lijntjespapier
- schaar/lijm
- heel groot vel papier (A2)
- tekenblaadje (keuzeopdracht)
- computer/internet (keuzeopdracht)
- fototoestel (keuzeopdracht)

INLEIDING

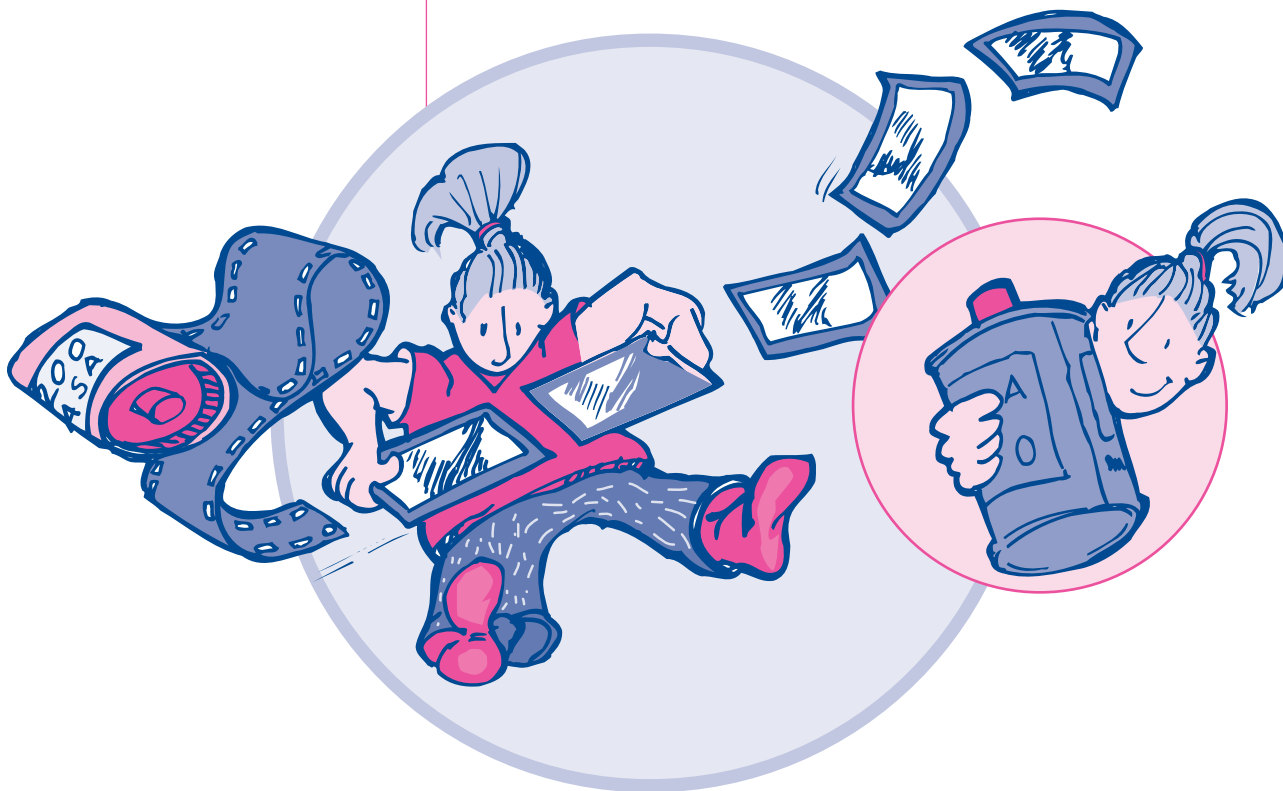
In kranten en tijdschriften staan foto's. Een foto in een krant ziet er anders uit dan een foto in een tijdschrift. Er zijn dus verschillen tussen foto's in kranten en foto's in tijdschriften. Denk bijvoorbeeld maar eens aan zwart/wit-foto's of kleurenfoto's, waarom de foto in de krant of het tijdschrift staat, de afmeting van de foto, het onderwerp op de foto of de plaats van de foto op de pagina.

OPDRACHTEN

Opdracht 1

Waarom staan er foto's in een krant of tijdschrift? Wat is hun functie? Een foto kan bijvoorbeeld gebruikt worden om iets te *verduidelijken*. Bedenk zelf eens meer redenen waarom een foto in een krant of tijdschrift staat. Probeer, met andere woorden, nóg vijf functies te bedenken. Schrijf ze op lijntjespapier.

Opdracht 2

Pak een tijdschrift en een krant. Vouw het hele grote vel papier (A2) dubbel en klap hem weer open. Je hebt het vel nu in tweeën verdeeld. Kies uit de krant drie foto's, knip ze uit en plak ze op de linkerkant van het papier. Kies uit het tijdschrift ook drie foto's. Knip ook deze foto's uit en plak ze op de rechterkant. Bekijk ook deze foto's goed. Schrijf op de achterkant van het papier bij elke foto één regel (in totaal dus zes regels) waarom je juist deze foto hebt uitgekozen.

Opdracht 3

Kijk naar de drie foto's uit de krant en vergelijk ze met elkaar en let op de overeenkomsten. Maak op lijntjespapier de volgende zin af:

Foto's uit kranten zijn altijd: _____

Bedenk hierbij minimaal drie overeenkomsten.

Wat je hebt bedacht, noemen we *kenmerken*. Het zijn kenmerken van krantenfoto's.

Opdracht 4

Doe nu hetzelfde voor de foto's uit het tijdschrift. Wat zijn de *kenmerken* van foto's uit tijdschriften? Maak op lijntjespapier ook de volgende zin af:

Foto's uit tijdschriften zijn altijd: _____

Bedenk ook hierbij minimaal drie kenmerken.

Opdracht 5

Vind jij foto's een belangrijk middel om iets weer te geven in kranten en/of tijdschriften? Waarom vind je dat? Neem de volgende zin over op lijntjespapier, streep het woord waar je het niet mee eens bent door en vul de zin aan.

Ik vind dat foto's belangrijk/niet belangrijk zijn om iets weer te geven in kranten en/of tijdschriften, omdat _____

AFSLUITING

Houd voor de andere kinderen in de groep een presentatie over foto's in kranten en tijdschriften. Leg eerst uit wat de verschillen zijn tussen de foto's in kranten en tijdschriften. Vertel ook dat foto's om verschillende redenen in een krant of tijdschrift kunnen worden opgenomen. Laat je gekozen foto's op het hele grote vel papier uit opdracht 2 zien. Kunnen de andere kinderen een reden bedenken waarom jij die foto's hebt gekozen? Klopt het wat ze hebben bedacht?

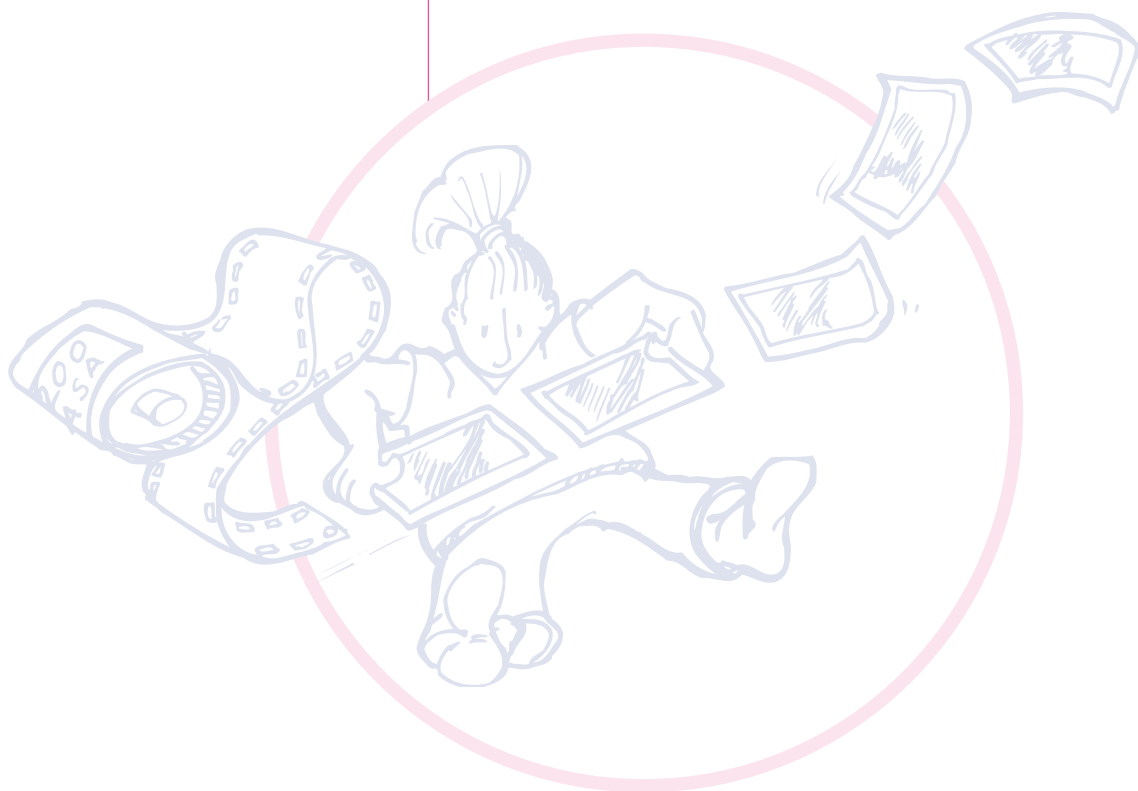
KEUZEOPDRACHTEN

Keuzeopdracht 1

Vraag aan je juf of meneer een fototoestel te leen. Ga met het fototoestel op pad om twee nieuwsfoto's te maken. Schrijf bij elke nieuwsfoto een kort artikel van maximaal 15 regels. Het nieuws kan met school te maken hebben, maar ook met de buurt. Overleg met je juf of meneer hoe je het gaat aanpakken. Als je niet mag of wilt fotograferen kun je ook een tekening maken.

Keuzeopdracht 2

Zoek in de krant of het tijdschrift een artikel zonder foto. Knip het artikel uit en plak het op een tekenblaadje. Bedenk zelf een geschikte foto die past bij het artikel. Je mag de foto zelf maken, iets tekenen of op internet naar een foto of plaatje zoeken.

Wie, wat, waar, wanneer?

Wat ga je leren?

Je leert wat een 'lead' is.

Hoelang ben je bezig?

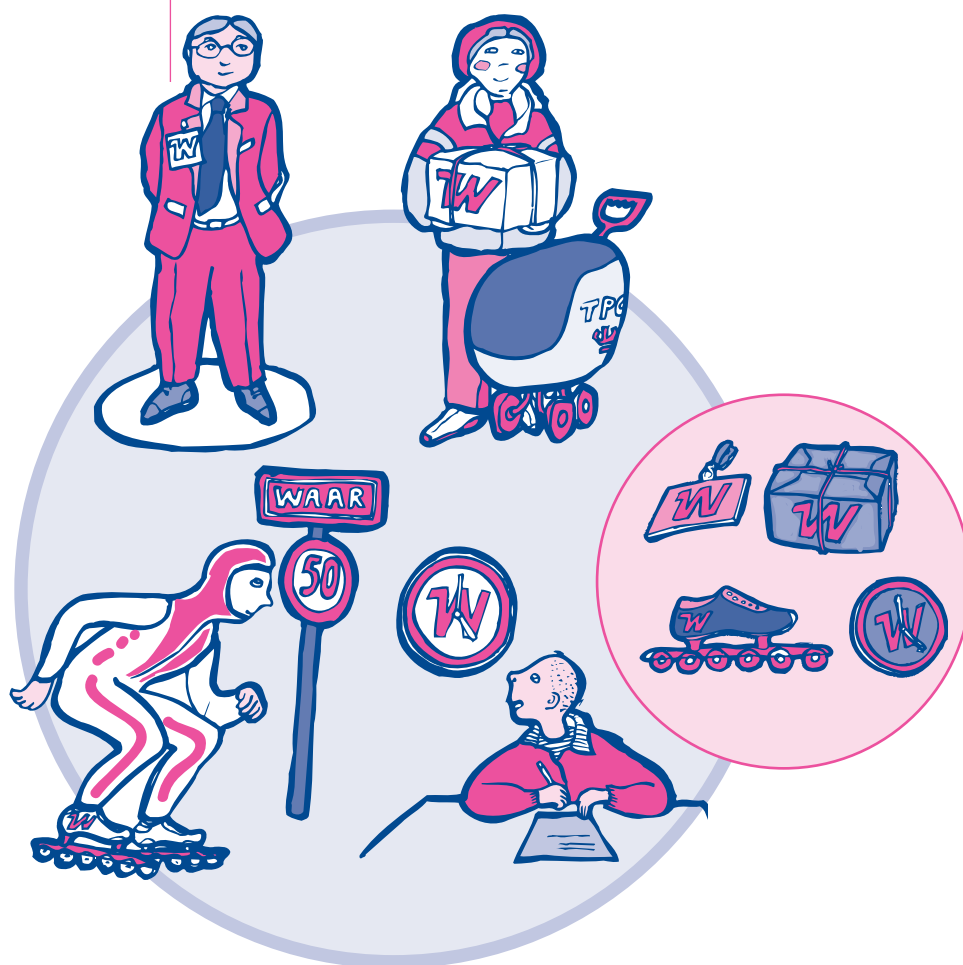
Ongeveer 1 - 2 uur

Wat heb je nodig?

- krant
- pen/potlood
- schaar/lijm
- kleurpotloden
- groot vel papier (A3)
- tekenblaadje
- lijntjespapier

INLEIDING

Een verslaggever begint zijn of haar artikel voor de krant vaak met de plaatsnaam waar het nieuws vandaan komt. Hierna komt meestal een stukje tekst met het belangrijkste nieuws in dik gedrukte letters. Dat stukje tekst heet de *lead* (zeg: lied). Daarin staat vaak omschreven wat ze bij de krant de vier w's noemen: wie, wat, waar en wanneer. Als je dan nog meer over het onderwerp wilt weten, kun je de rest van het artikel lezen. Bekijk het artikel over de tien beverparen uit de *Telegraaf* maar eens.

Tien beverparen moeten uitsterven soort voorkomen

HOOGKEPPEL, vrijdag
Tien nieuwe beverpaartjes moeten het uitsterven van de bever in Limburg voorkomen. De eerste stelletjes worden komend najaar in Noord- en Midden-Limburg uitgezet.

Dat heeft stichting De Ark uit Hoogkeppel gisteren bekendgemaakt. De Ark voert in Limburg, samen met de provincie en enkele andere instanties, een project ter bescherming van de bever uit.

Voor de Noord-Limburgse

beyers zijn uniek omdat die dammen in de ondiepe beken bouwen. Hoewel elders in Nederland ook bevers leven, bouwen die geen dammen omdat het water er diep genoeg is. De Noord-Limburgse beestjes werpen houtdammen op om het ondiepe water diep genoeg te maken. Zijn burcht moet immers van een veilige onderwater-ingang zijn voorzien.

„In 1992 zijn voor het eerst bevers in Limburg gezien”, zegt G. Kurstjens van de Ark. „Er zijn er nu twee in Noord-, drie in Midden- en één in Zuid-Limburg. Die hebben zich al tien jaar niet meer voortgeplant.” Om de nieuwe paartjes de ruimte te geven, gaat het Waterschap Peel en Maasvallei enkele oevers opschonen en de beken opnieuw inrichten.

Om te voorkomen dat de laatste zes Limburgse bevers voortijdig het loodje leggen, mogen de rattenvangers in die gebieden niet meer schieten. Ook mogen ze daar geen klemmen meer plaatsen. Ze moeten voortaan gebruik van speciale vangkooien maken. Als daar onverhoopt een bever in loopt, kan die altijd nog worden vrijgelaten.
(ANP)

Paartjes moeten de beverpopulatie in Limburg nieuw leven inblazen.

FOTO: THEO TERWIEL

De lead van dit artikel:

Tien nieuwe beverpaartjes moeten het uitsterven van de bever in Limburg voorkomen. De eerste stelletjes worden komend najaar in Noord- en Midden-Limburg uitgezet.

De vier w's in deze lead:

Wie: tien nieuwe beverpaartjes
Wat: moeten het uitsterven van de bever in Limburg voorkomen
Waar: in Noord- en Midden-Limburg
Wanneer: komend najaar

OPDRACHTEN

Opdracht 1

Knip vier artikelen met een lead uit de krant. Plak de artikelen op een groot vel papier (A3).

Onderstreep de vier w's in elke lead met de volgende kleuren:

- Wie: blauw
- Wat: groen
- Waar: rood
- Wanneer: geel

Opdracht 2

Bekijk de vier artikelen.

- Geeft elke lead informatie over alle vier w's?
- Als niet alle w's voorkomen, schrijf dan zelf de lead opnieuw op lijntjespapier en dan zo dat alle vier de w's nu wel voorkomen. Als je de informatie voor de w's niet uit het artikel kunt halen, mag je deze zelf bedenken.
- Onderstreep in de door jou geschreven leads opnieuw de vier w's met de kleuren uit opdracht 1.

Opdracht 3

Zoek in de krant een artikel waar géén lead boven staat.

Knip ook dit artikel uit de krant.

Lees dit artikel goed door. Schrijf op het lijntjespapier nu zelf een lead bij dit artikel met de vier w's. Als je de informatie voor de w's niet uit het artikel kunt halen mag je deze zelf bedenken.

Onderstreep in jouw nieuw geschreven lead de vier w's met de kleuren uit opdracht 1.

Plak jouw lead samen met het artikel op een tekenblaadje.

Opdracht 4

In de klas gebeuren ook heel veel dingen. Dit kunnen dagelijkse gebeurtenissen zijn, maar ook dingen die af en toe gebeuren en heel grappig of juist heel ernstig zijn. Schrijf op lijntjespapier een artikel van maximaal 25 regels met een lead over een gebeurtenis in de klas.

AFSLUITING

Laat de opdrachten 1, 2 en 3 door je leerkracht controleren. Als je wilt, mag je ook het artikel dat je geschreven hebt voorlezen aan de klas.

KEUZEOPDRACHTEN **Keuzeopdracht 1**

Doe deze opdracht samen met een klasgenoot. Schrijf allebei je eigen lead op lijntjespapier. Wissel je lead uit met je klasgenoot. Schrijf bij de lead van je klasgenoot een krantenartikel. Je klasgenoot schrijft een krantenartikel bij jouw lead. Bespreek daarna met elkaar of het artikel goed past bij de lead. Heeft jouw klasgenoot een artikel bij jouw lead geschreven dat jij zelf ook bedacht zou hebben? Wat is er verschillend?

Wie leest er advertenties?

Wat ga je leren?

Je leert dat advertenties voor een bepaalde groep mensen worden gemaakt.

Hoelang ben je bezig?

Ongeveer 1 – 2 uur.

Wat heb je nodig?

- tijdschrift
- schaar/lijm
- pen/potlood
- lijntjespapier
- tekenblaadjes
- kleurpotloden
- heel groot vel papier (A2)
- eventueel computer/internet

INLEIDING

Elk tijdschrift heeft een bepaalde groep lezers die het tijdschrift leuk en interessant vinden. De makers van het tijdschrift houden er rekening mee en schrijven over die onderwerpen die deze groep interessant vindt. De groep waarvoor het tijdschrift wordt geschreven noemen we een *doelgroep*. De Tina is bijvoorbeeld een tijdschrift voor tienermeisjes. De hoofdpersonen in dit tijdschrift zijn vaak meisjes. Zo zijn er ook tijdschriften voor liefhebbers van muziek, computers, tuinieren, enzovoort. In tijdschriften staan behalve artikelen ook advertenties. Vaak zijn de advertenties ook gericht op de doelgroep. Er zullen bijvoorbeeld weinig advertenties voor baby-luiers in een computerblad staan, maar ze staan wel in Margriet of Libelle.

OPDRACHTEN

Opdracht 1

Pak een tijdschrift en beantwoord op lijntjespapier de volgende vragen:

- Hoe heet het tijdschrift?
- Voor welke doelgroep wordt dit tijdschrift geschreven/uitgegeven?

Opdracht 2

Knip alle advertenties uit die in dit tijdschrift staan.

Verdeel de advertenties in vier groepen. Geef elke groep een naam. Je kunt bijvoorbeeld denken aan een groep ROKEN, een groep BABY'S of een groep AUTO'S. Als je een advertentie niet in een groep kunt plaatsen, dan leg je die apart.

Vouw het hele grote vel papier (A2) twee keer dubbel en klap het weer open. Je ziet dan vier vakken. Schrijf in elk vak de naam van een groep. Plak zoveel mogelijk advertenties bij de juiste groep. Schrijf in elk vak het totale aantal advertenties die van deze groep in dit tijdschrift zaten.

Schrijf de antwoorden op de volgende vragen op lijntjespapier:

- Welke groep heeft de meeste advertenties?
- Waarom heeft deze groep de meeste advertenties?

Opdracht 3

Je gaat zelf een tijdschrift bedenken. Beantwoord daarvoor de volgende vragen op lijntjespapier.

- Wie moeten het tijdschrift gaan lezen?
- Hoe heet het tijdschrift?
- Waar gaan de artikelen in het tijdschrift over?
- Van welke bedrijven of artikelen zou je advertenties willen hebben in je tijdschrift? Waarom?

AFSLUITING

Maak nu zelf een voorpagina voor je tijdschrift. Zet de titel op een duidelijke plek. Je mag zelf weten hoe je de pagina maakt. Je kunt bijvoorbeeld knippen, plakken en tekenen, maar je kunt ook plaatjes van internet gebruiken. Plak je voorpagina op het prikbord en geef een presentatie aan de klas over je nieuwe tijdschrift. Maak ook duidelijk waarom je juist hierover een tijdschrift wilt maken. Vraag de rest van de leerlingen of ze een artikel voor je tijdschrift willen schrijven.

KEUZEOPDRACHTEN**Keuzeopdracht 1**

Maak zelf een advertentie voor je tijdschrift, waarbij je je richt op een speciale doelgroep. Je mag hiervoor knippen, plakken en tekenen, maar je kunt ook plaatjes van internet gebruiken.

Keuzeopdracht 2

Maak je eigen tijdschrift af. Maak gebruik van het voorwerk dat je bij de vorige opdrachten al hebt gedaan.

Ik vind dat

Wat ga je leren?

Je leert wat een column is.

Hoe lang ben je bezig?

Ongeveer 2 uur

Wat heb je nodig?

- krant
- lijntjespapier
- pen/potlood

INLEIDING

Tot het einde van de 18e eeuw stond in de krant alleen maar wat er precies gebeurd was (feiten). Pas later (in de periode van de Amerikaanse en Franse Revolutie) stonden in de krant, behalve nieuwsfeiten ook stukjes commentaar, waarin heel duidelijk de mening van een journalist over een bepaald onderwerp was terug te vinden. Ook in tijdschriften geven schrijvers van artikelen (journalisten) hun mening. De mening van een journalist komt het duidelijkst naar voren in een *column*. Een *column* is een kolom tekst die wekelijks in een tijdschrift en vaak dagelijks in een krant wordt opgenomen, waarin de mening van iemand over een bepaalde gebeurtenis of onderwerp centraal staat.

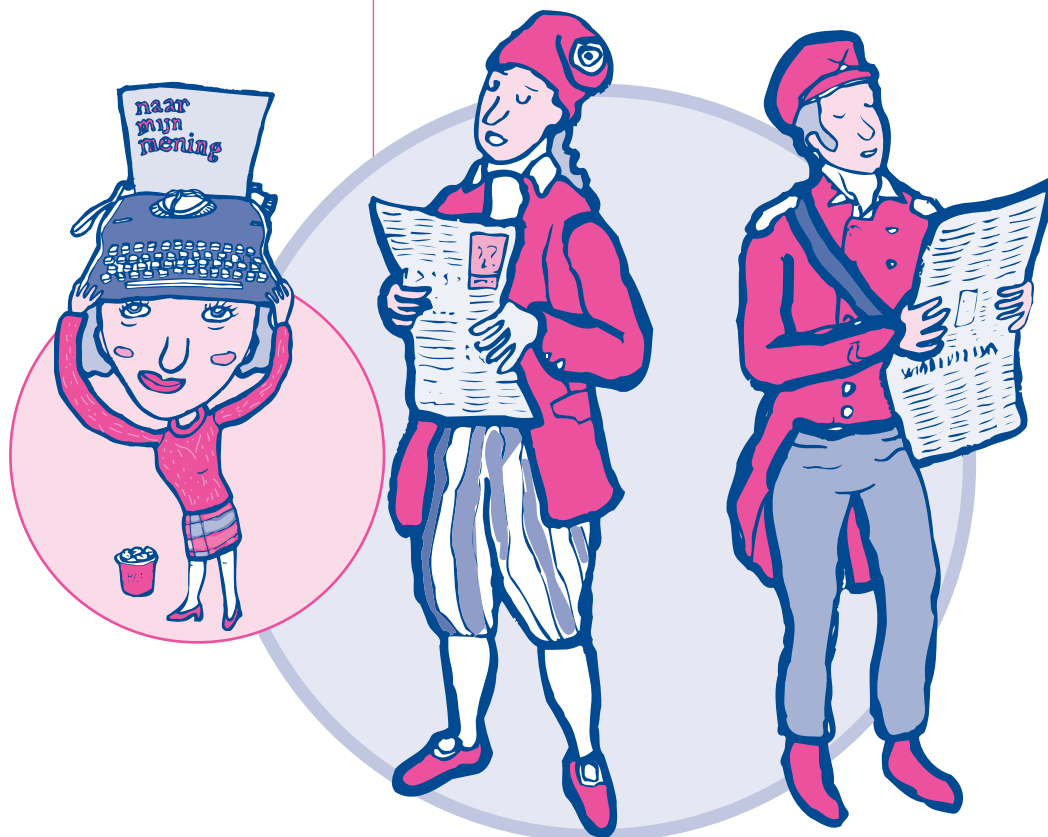
OPDRACHTEN

Opdracht 1

Op de volgende pagina staat een column uit de *Kijk!* met de titel 'Digitaal terrorisme'. Lees alleen de eerste zin (lead) van de column door.

Kun jij door het lezen van die ene zin bedenken wat de schrijver vindt van dit onderwerp? Schrijf op lijntjespapier wat volgens jou de mening van de schrijver is over het onderwerp (dit is je eerste indruk).

BYTES VAN BAAIJENS

Digitaal terrorisme

Bedreigd door een virus vraagt Nico Baaijens zich af wie hem te grazen wil nemen en waarom er niet een beetje beter opgelet wordt om dit soort aanvallen te voorkomen.

De afgelopen maanden ben ik per e-mail bestookt met een virus dat zich via de verzendlijsten van Outlook Express over de aardbol verspreidt. Het virus is een zogenoemde mailbom en gaat schuil in een attachment dat altijd *results.exe* bevat. Als je erop klikt en de exe aan het werk zet ben je in de aap gelogeerd en kan het je dagen en veel geld kosten om je pc weer aan de gang te krijgen. Ik open nooit attachments van onbekende afzenders en zelfs geen exes van bekende afzenders. Bovendien gebruik ik Outlook Express allang niet meer, omdat Eudora beter en veiliger is. Het virus is dus aan mij voorbijgegaan.

Met genoeg heb ik het de nek omgedraaid. Niet één keer, maar wel tien of twaalf keer.

Hadden ze het op mij voorzien, vroeg ik me af, omdat ik een Bytes heb geschreven waarin ik hackers en crackers op één hoop gooide? Eerst dacht ik van niet. De virussen bereikten me in hoofdzaak van afzenders die ik goed ken en die dus zelf slachtoffers waren. Sommige afzenders belden of mailden me direct daarna met de dringende oproep het besmette bericht vooral niet te openen.

Toch was dit in twee opzichten een onthullend incident. Het virus werd me namelijk ook toegestuurd door internetprovider Essent. Als slachtoffer en doorgestuurd moet Essent zijn eigen beveiligingsregels hebben geschonden, omdat een attachment met een virus geopend is en aan het werk werd gezet. Daardoor kwam aan het licht dat

mijn mail-adres op een verzendlijst van Essent voorkomt; een bedrijf waar ik nooit mee gecorrespondeerd heb.

Waar blijft mijn privacy, Essent?

En waarom beantwoorden jullie de e-mail niet waarin ik om opheldering vraag?

Onthulling nummer twee was dat er één, mij totaal onbekende particuliere afzender is die de stevige verdenking op zich laadt dat hij het virus in *results.exe* moedwillig verspreidt. Dat blijkt uit zijn bericht, waarin hij zegt ergens trots op te zijn. Als je de resultaten van zijn inspanningen wilt zien, zo schrijft hij, "dan moet je het eerst even op de harde schijf opslaan,

SORRY, IK OPEN NOOIT ATTACHMENTS VAN ONBEKENDE AFZENDERS!

Illustratie: Eric Vorekman

anders, werkt het niet! Wat vinden jullie ervan?"

Wat ik ervan vind? Je poging om schade in andermans pc aan te richten is van hetzelfde niveau als van de figuren die de aanslagen in New York meenden te moeten wreken door een brandende prop papier onder de deur van een moskee te schuiven. Kortom: weezinwekkend!

Opdracht 2

Lees nu de hele column. Maak daarna de volgende vraag en opdracht op lijntjespapier.

- Wat is de mening van de schrijver over dit onderwerp?
- Schrijf vijf zinnen uit het artikel over, waarin de schrijver zijn mening geeft over het onderwerp.

Opdracht 3

In opdracht 1 had je nog maar één zin gelezen, in opdracht 2 heb je de hele column gelezen. Bekijk jouw antwoord uit opdracht 1. Klopt jouw antwoord nog steeds of denk je nu dat de schrijver een andere mening heeft?

Opdracht 4

Streep alle zinnen in de column door waarin de schrijver zijn mening geeft over het onderwerp. Je houdt nu zinnen over waarin alleen nog feiten staan. Schrijf nu zelf een artikel met de titel "Digitaal terrorisme" waarin alleen maar feiten staan. Gebruik onder andere de zinnen uit het artikel die nog over zijn en vul dit aan met informatie die je zelf hebt over het onderwerp.

Opdracht 5

Zoek in de krant twee artikelen over hetzelfde onderwerp. Het ene artikel moet bestaan uit (heel veel) feiten en het andere artikel moet juist de mening van de schrijver weergeven (bijvoorbeeld een column).

Welk artikel vind jij het leukst om te lezen:

1. het artikel met de feiten of
2. het artikel met de mening van de schrijver?

Neem de volgende zin over op lijntjespapier en vul hem aan. Ik vind artikel nummer _____ leuker, omdat _____

AFSLUITING

Bespreek met je leerkracht de gemaakte opdrachten.

KEUZEOPDRACHTEN **Keuzeopdracht 1**

- Bedenk of er iets bijzonders bij jou op school, in de klas of in de buurt is gebeurd. Schrijf over deze gebeurtenis een verhaal. Gebruik in je verhaal alleen maar feiten (dus alleen informatie die iedereen weet of kan opzoeken of navragen).
- Schrijf nu nog eens over dezelfde gebeurtenis, maar verwerk nu in je verhaal zoveel mogelijk je eigen mening.

Keuzeopdracht 2

Staan er in een krant meer feiten of meningen?

Schrijf op waarom dat volgens jou zo is.

Een 'Acta Diurna'

voor de klas

Wat ga je leren?

Je leert hoe je een muurkrant kunt maken die interessant is voor kinderen.

Hoelang ben je bezig?

Ongeveer 2 – 3 uur

Wat heb je nodig?

- enkele landelijke en regionale kranten die niet ouder zijn dan twee weken
- schaar/lijm
- pen/potlood
- lijntjespapier
- heel groot vel papier (A2)

INLEIDING

Mensen zijn altijd al nieuwsgierig geweest. Ze willen graag weten wat er om hen heen allemaal gebeurt. De Grieken en Romeinen hadden in hun tijd ook al een soort krant. Zo liet Julius Caesar iedere dag een muurkrant ophangen in Rome. Die krant heette de "Acta Diurna" (dat betekent: dagelijkse gebeurtenissen), zodat iedereen kon lezen wat er allemaal gebeurd was of ging gebeuren.

Natuurlijk kwam hier niet al het nieuws in te staan. Alleen maar die berichten die voor het volk belangrijk waren.

OPDRACHTEN

Opdracht 1

Blader eens door de kranten. Knip meerdere artikelen uit die gaan over het belangrijkste nieuws van dit moment. Lees de artikelen goed door.

Geef op lijntjespapier antwoord op de volgende vragen.

1. Welke gebeurtenissen zijn op dit moment erg belangrijk?
2. Welk artikel schrijft het duidelijkste over de gebeurtenis? Leg eens uit waarom dit artikel zo goed is. Neem op lijntjespapier de volgende zin over en maak hem af:
Het artikel met de kop _____ is zo goed, omdat _____
3. Staat er in de andere artikelen nog belangrijke informatie die niet in het door jou gekozen "beste" artikel staat beschreven? Zo ja, schrijf deze informatie dan ook op het lijntjespapier.

Opdracht 2

Blader eens door de kranten en ga op zoek naar regionaal nieuws. Regionaal nieuws is nieuws dat in de buurt waar jij woont, is gebeurd.

Knip enkele (ongeveer vijf) artikelen met regionaal nieuws uit, waarvan jij denkt dat ze interessant zijn voor je klasgenoten.

Opdracht 3

Blader door de krant en bekijk advertenties die interessant zijn voor kinderen. Knip deze uit.

Knip ook artikelen uit die gaan over evenementen die leuk zijn voor kinderen, zoals circusvoorstellingen, voetbalwedstrijden, films, enzovoort.

Opdracht 4

Maak van alle interessante en goede artikelen die je gevonden hebt bij de opdrachten 1, 2 en 3 een muurkrant voor je klasgenoten. Gebruik daarvoor het hele grote vel papier (A2). Bekijk goed of het nieuws ook te snappen is voor je klasgenoten.

★ Tip: Als je denkt dat je muurkrant moeilijk is voor je klasgenoten, kun je het volgende doen:

- Kijk of er in de artikelen moeilijke woorden voorkomen en maak een lijstje met de betekenis hiervan en plak deze bij de muurkrant.
- Bij moeilijke artikelen kun je eventueel ook eigen teksten schrijven die wel duidelijk zijn.

AFSLUITING

Hang de muurkrant op in de klas en vraag aan je klasgenoten wat ze van je muurkrant vinden. Bespreek vervolgens de gemaakte opdrachten met je leerkracht.

KEUZEOPDRACHTEN **Keuzeopdracht 1**

Maak een vragenlijst (enquêteformulier) over jouw muurkrant en neem hem af bij een paar kinderen uit je klas. Dat doe je als volgt:

- Bedenk vijf tot tien vragen over je muurkrant waarop geantwoord kan worden met "onvoldoende", "voldoende" of "goed". Denk eraan dat jouw vragen zo zijn dat deze antwoorden erbij passen. Je kunt bijvoorbeeld vragen:
 1. Hoe vind jij de muurkrant eruit zien?
 2. Hoe duidelijk vind jij artikel 1?
 3. Hoe duidelijk vind jij de foto's?
- Pak lijntjespapier. Maak twee kolommen op het papier. Schrijf in de linkerkolom de vragen die je bedacht hebt.
- Deel de rechterkolom op in vier kolommen. Zet bovenaan de eerste kolom 'onvoldoende', bovenaan de tweede kolom 'voldoende' en boven de derde kolom 'goed'. De vierde kolom laat je leeg.
- Een 'onvoldoende' scoort 1 punt, een 'voldoende' scoort 2 punten en een 'goed' scoort 3 punten. Zet deze scores achter elke vraag in de kolommen. Kijk ook naar het voorbeeld. Je enquêteformulier is nu klaar.

	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Vraag 1: Hoe vind jij de muurkrant eruit zien?	1	2	3
Vraag 2: Hoe duidelijk vind jij artikel 1?	1	2	3
Vraag 3: Hoe duidelijk vind jij de foto's?	1	2	3
Vraag 4:	1	2	3

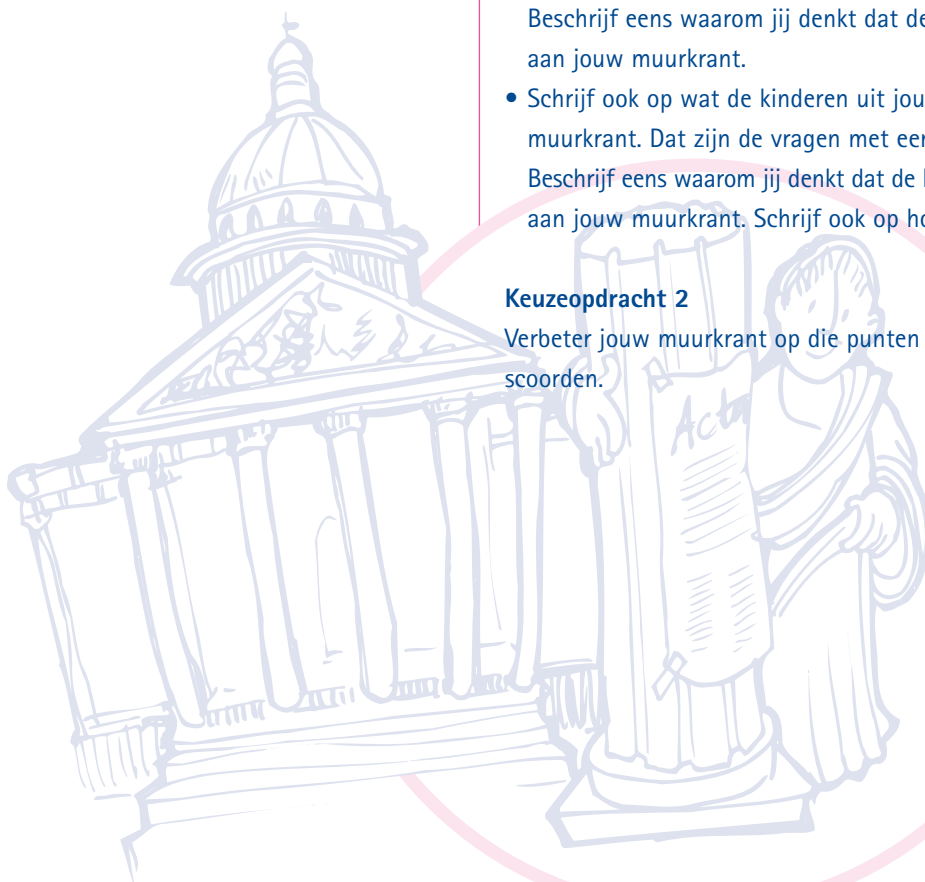
- Vraag aan je juf of meester of je het enquêteformulier 16 keer mag kopiëren.
- Vraag maximaal 15 leerlingen je muurkrant goed te lezen en laat ze vervolgens een enquêteformulier invullen.

Als je alle formulieren terug hebt, ga je de resultaten van de enquête bepalen. Dat doe je als volgt:

- Pak het laatste lege enquêteformulier. Zet boven de vierde kolom 'Gemiddelde score'.
- Tel van alle personen die meewerken aan je enquête de punten van vraag 1 op. Het aantal punten deel je door het aantal personen dat heeft meegedaan. Zo krijg je de gemiddelde score op vraag 1.
 - Als de uitkomst dicht bij de 3 ligt, dan vinden de kinderen dat je muurkrant er goed uitziet.
 - Ligt het antwoord dicht bij 2, dan ziet jouw muurkrant er volgens kinderen voldoende uit.
 - Ligt de uitkomst dicht bij 1, dan vinden de kinderen dat jouw muurkrant er onvoldoende uitziet.
- Zet de gemiddelde score achter de vraag in de vierde kolom.
- Voer deze rekensom voor al je vragen uit.
- Schrijf op lijntjespapier wat de kinderen uit jouw klas goed vonden aan jouw muurkrant. Dat zijn de vragen met een gemiddelde score van drie punten. Beschrijf eens waarom jij denkt dat de kinderen deze aspecten zo goed vonden aan jouw muurkrant.
- Schrijf ook op wat de kinderen uit jouw klas onvoldoende vonden aan jouw muurkrant. Dat zijn de vragen met een gemiddelde score van ongeveer 1 punt. Beschrijf eens waarom jij denkt dat de kinderen deze aspecten onvoldoende vonden aan jouw muurkrant. Schrijf ook op hoe je dit punt zou kunnen verbeteren.

Keuzeopdracht 2

Verbeter jouw muurkrant op die punten die bij keuzeopdracht 1 onvoldoende scoorden.

En toen was er een krant ...

Wat ga je leren?

Je leert over de geschiedenis die een krant heeft doorgemaakt.

Hoelang ben je bezig?

Ongeveer 3 – 4 uur

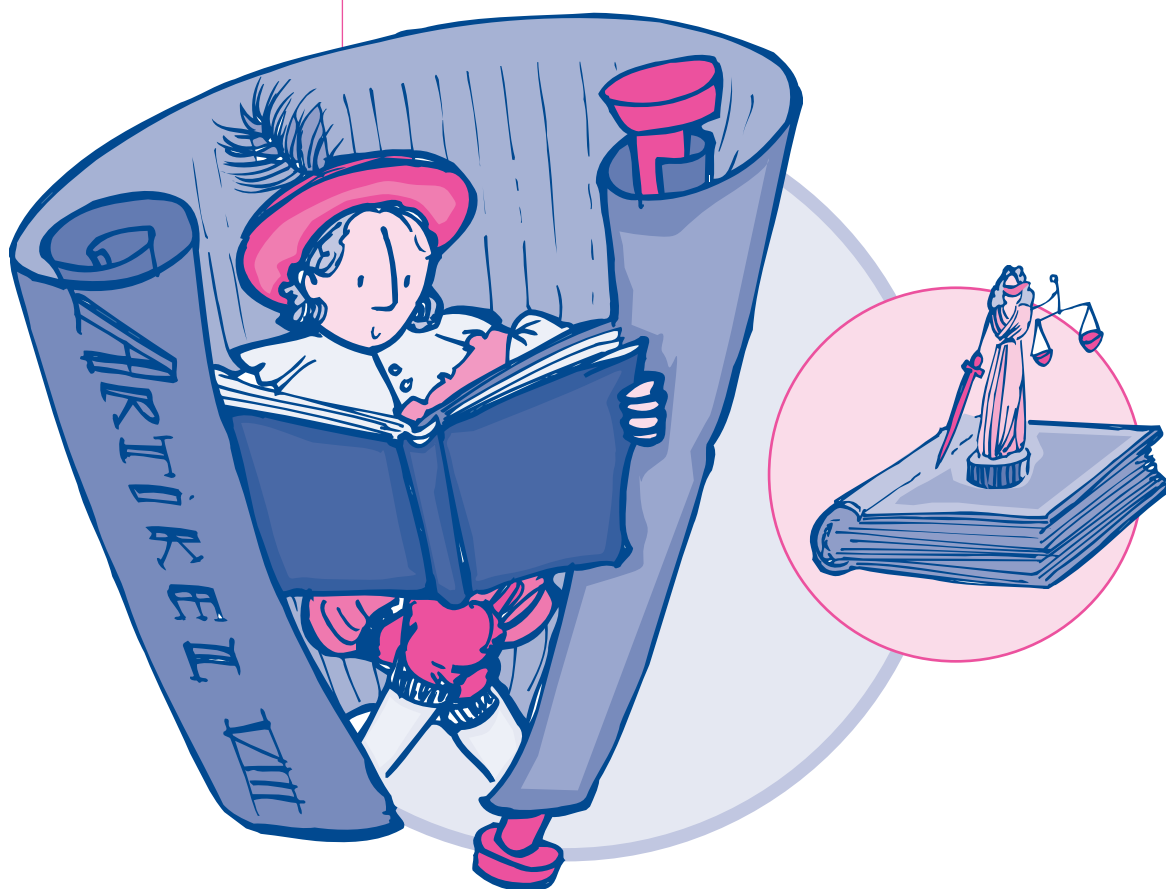
Wat heb je nodig?

- internet
- pen/potlood
- lijntjespapier
- heel groot vel papier (A2)
- lange strook papier

INLEIDING

In 1620 verschenen de eerste kranten in Nederland. Deze kranten noemden ze toen 'Tydingen' en 'Couranten'. Nederland heette toen nog de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. In 1848 veranderde de regering de grondwet. Er stond vanaf toen ook iets in over het drukken van kranten. In die grondwet uit 1848 stond namelijk:

"Niemand heeft voorafgaand verlof nodig, om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid voor de wet", (toen artikel 8, nu artikel 9 van de Grondwet). Sindsdien is de omschrijving van de vrijheid van drukpers niet meer veranderd.

OPDRACHTEN

Opdracht 1

Leg eens in eigen woorden uit wat er met het artikel uit de grondwet bedoeld wordt.

Opdracht 2

De krant heeft er niet altijd zo uitgezien als nu. Hij is door de eeuwen heen veranderd. Ook het maken van de krant is veranderd. Vroeger zette de drukker letter voor letter in de drukplaat. Nu maken de drukkers de opmaak van een krantenpagina met de computer.

Maak een muurkrant waarin je vertelt over 'het ontstaan van de krant' (hoe is de krant begonnen en wat is er veranderd). Gebruik het hele grote vel papier (A2).

Mogelijke hoofdstukken kunnen zijn:

- het ontstaan,
- druktechnieken,
- publiek waarvoor de krant bedoeld is,
- soorten artikelen die toen en nu interessant zijn,
- invloed van de krant.

Probeer zelf zoveel mogelijk informatie te vinden. Je kunt informatie uit boeken halen, maar je kunt natuurlijk ook op internet informatie vinden. Je kunt op internet zoeken via zoekmachines, zoals Google (www.google.nl), Ilse (www.ilse.nl), Davindi (www.davindi.nl), enzovoort. Maar je kunt ook zoeken op sites van kranten, zoals www.Volkskrant.nl, www.Trouw.nl, enzovoort.

Opdracht 3

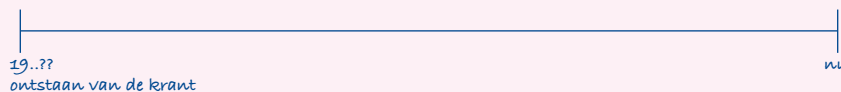
Kies een landelijke krant uit waar je meer over wilt weten. Bijvoorbeeld *Algemeen Dagblad*, *Trouw*, *de Volkskrant*, *NRC-Handelsblad*, *Telegraaf*, enzovoort.

Zoek informatie over deze krant. Hiervoor kun je gebruik maken van een zoekmachine op internet of je kunt ook de site van de krant raadplegen, zoals www.Volkskrant.nl, www.Trouw.nl, enzovoort.

Maak een tijdlijn voor de door jou gekozen landelijke krant met de lange strook papier. Het begin van de tijdlijn is de oprichting (het ontstaan) van de krant. De tijdlijn eindigt bij nu (de huidige tijd).

Geef op de tijdlijn alle belangrijke gebeurtenissen van de krant aan.

Voorbeeld:

AFSLUITING

Presenteer je muurkrant (uit opdracht 2) of de tijdlijn (uit opdracht 3) aan je klas. Bereid je presentatie eerst voor jezelf voor. Laat in je presentatie de volgende punten aan bod komen:

1. Omschrijf de opdracht die je moest maken.
2. Vertel hoe je te werk bent gegaan (de opzet van de muurkrant of tijdlijn).
3. Vertel wat je allemaal te weten bent gekomen (het resultaat).
4. Vertel wat je geleerd hebt van de opdracht.

Natuurlijk kun je bij je presentatie de muurkrant of tijdlijn ophangen en laten zien.

KEUZEOPDRACHTEN

Keuzeopdracht 1

De krant blijft veranderen. Ook in de toekomst zullen er veranderingen komen. Zoek op internet eens naar veranderingen die kranten willen invoeren in de toekomst. Kijk hiervoor op de internetsites van verschillende kranten. Probeer minstens drie toekomstige veranderingen te vinden en schrijf deze op.

Verantwoording

© 2003 Stichting Leerplanontwikkeling (SLO), Enschede

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

In dit werkboekje wordt een artikel gebruikt uit *De Telegraaf* en een column uit *Kijk!*. Ondanks zorgvuldig zoekwerk zijn wij er niet in geslaagd alle rechthebbenden te achterhalen. Eventuele rechthebbenden wordt verzocht zich schriftelijk tot de uitgever te wenden.

Auteurs: Projectgroep *Slimme Taal* bestaande uit Ellis Bronkhorst, Nora Steenbergen-Penterman, Sylvia Drent, Resi Meijer, Marit van der Veer en Manon Hulsbeek.

Met medewerking van: Herma Meupelenberg, Meike Heising en Martin Klein Tank

Vormgeving en lay out: Queenie Productions, Delden

Illustraties: Queenie Productions en Ilse Meijerink

Druk: Augustijn, Enschede.

Besteladres

SLO, Stichting Leerplanontwikkeling
Afdeling Verkoop
Postbus 2041, 7500 CA Enschede
Telefoon (053) 4840 305
Internet: <http://catalogus.slo.nl>
E-mail: verkoop@slo.nl

Downloadadres handleidingen

www.slo.nl/hoogbegaafd

ISBN: 90 329 2108 8

AN: 1.536.8350

ISBN complete set: 90 329 2111 8

AN complete set: 1.536.8353

StimmeTai

SLO

Werken aan
leren

Besteladres

SLO, Stichting Leerplanontwikkeling

Afdeling verkoop

Postbus 2041, 7500 CA Enschede

Telefoon: (053) 4840 305

Internet: <http://catalogus.slo.nl>

E-mail: verkoop@slo.nl

ISBN: 90 329 2108 8

AN: 1.536.8350